

Всеукраїнський інтерактивний конкурс «МАН – Юніор Дослідник»
Номінація «Історик – Юніор»

Історичні пам'ятки міста Арциз Бессарабського краю

Роботу виконала:

Камбур Вікторія Андріанівна

учениця 10-Б класу

**Арцизького ліцею №5 з початковою школою
та гімназією**

Болградського району Одеської області

м.т.0972863750

Gmail kamburviktorija@icloud.com

Керівник:

Василіогло Домнікія Костянтинівна

вчитель географії

Мета роботи:

- вивчити та дослідити історико-культурні пам'ятки міста Арциз Болградського району Одеської області;
- створити екскурсійний маршруту цими пам'ятками;
- розширити кругозір щодо надбання та спадщини міста Арциз.

Актуальність:

- дослідити та популяризувати історико - культурні пам'ятки міста Арциз;
- залучити молодь до вивчення історії рідного краю та формування активної життєвої позиції.

Завдання дослідження:

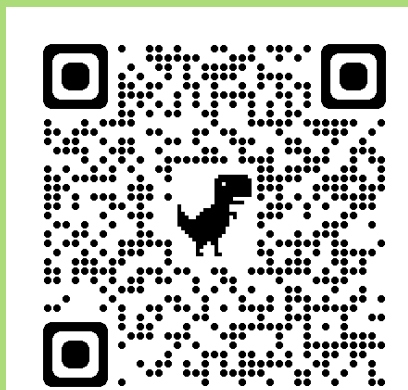
- вивчити матеріали архівних документів, документів історико-краєзнавчого музею та міської бібліотеки;
- ознайомитися з історією заселення міста;
- дослідити визначні історико – культурні пам'ятки міста Арциз;
- створити мапу екскурсійної мандрівки;
- популяризувати історико - культурні пам'ятки.

Історія міста Арциз

1819 aber befahl General Insow auf Wunsch des Zaren, dass diese Kolonie **ARZIS** heißen soll.

Bei **Arcis sur Aube** (in der Champagne) haben 25. 2. 1814 im Krieg gegen Napoleon russische Truppen unter General **Insow** gekämpft. Er war später der Leiter des **Fürsorgekomites** und hat viel Gutes für die Siedler bewirkt. (Bei den Bulgaren wird er großer Held verehrt).

Es gibt aber noch ein **Arzis** in Sibirien und eine **Arziser Straße** in Berlin und München.

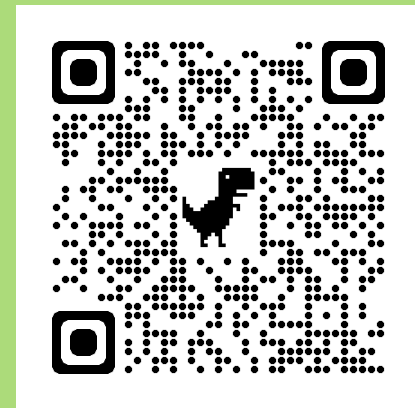

Місто Арциз виникло у 1816 році в період заселення Південної Бессарабії німцями. Арциз отримав назву від французького міста Арсі-сюр-Об, тобто Арсі над Об, у Шампані, де сталася локальна військова сутичка 20-21 березня 1814 року.

Історико-культурні пам'ятки

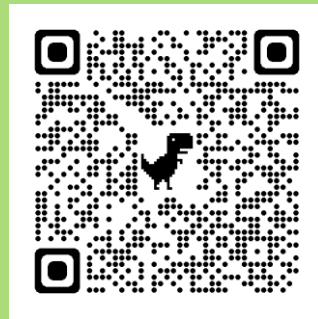
Як і увесь Бессарабський край, Арциз багатий історичним минулим та сьогоденням. Територія в районі сучасного міста Арциз була заселена давно. Про це свідчать наявні на березі річки Чаги, на захід від Арциза, чотири скіфські кургани. В одному з них розкопано поховання воїна IV ст. до н. е., де були знайдені золота чаша і військові обладунки (шолом і панцир, залізний меч, стріли, наконечники списа та ін.). Деякі з експонатів зберігаються в Арцизькому історико-краєзнавчому музеї.

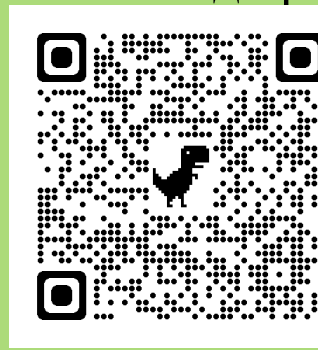
Історико-краєзнавчий музей

Арцизький історико-краєзнавчий музей заснований 7 листопада 1977 року.

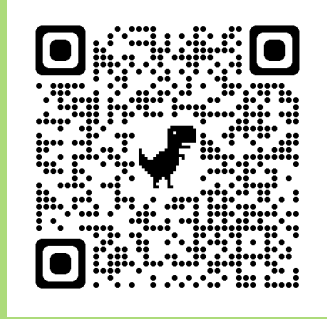
У фондах музею зібрано [тисячі експонатів](#), є експозиційні кімнати

Серед експозицій найбільш значущими є «Бессарабська хата ХХ століття», «Бессарабський сарай», «Бессарабське подвір'я».

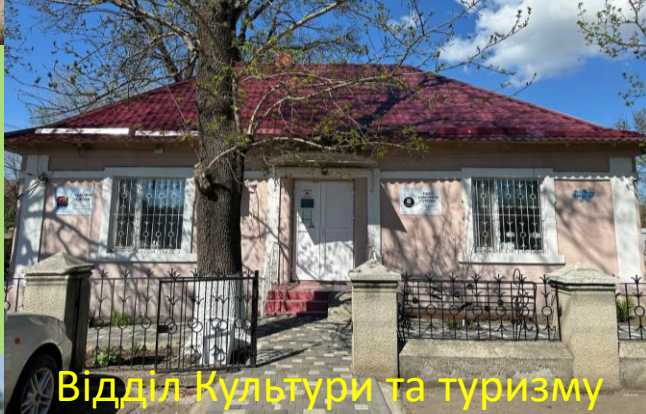

Пам'ятки архітектури

Райспоживспілка

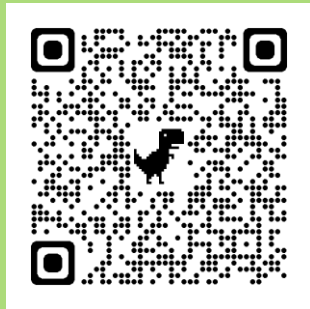
У нашому місті Арциз є кілька колишніх житлових будинків XIX століття.

Відділ Культури та туризму

Залізничний вокзал

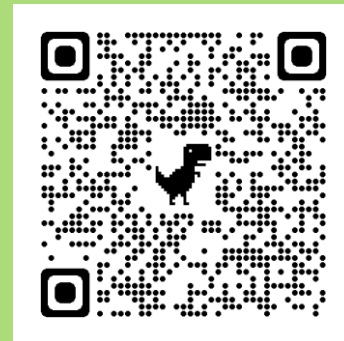

Відділ державної реєстрації актів цивільного стану

Лютеранська церква

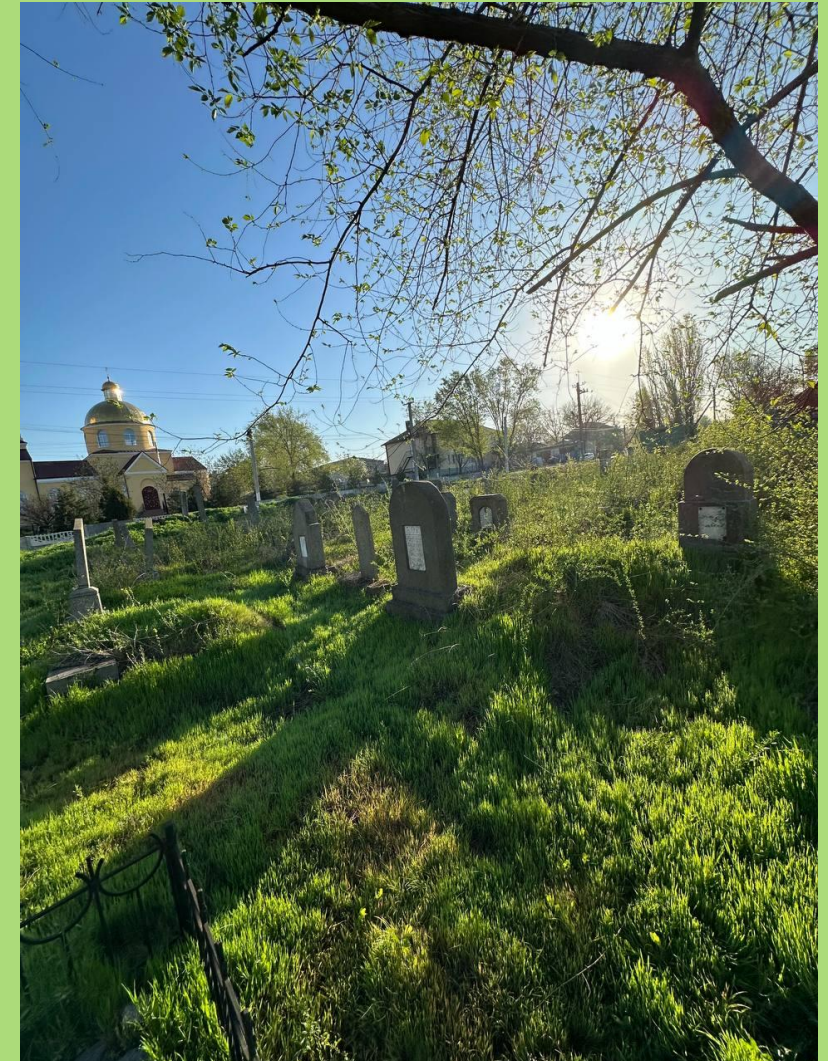
Німці були дуже релігійними, тому у 1880 році німецькою громадою була збудована та введена в дію будівля кірхи (Лютеранська церква).

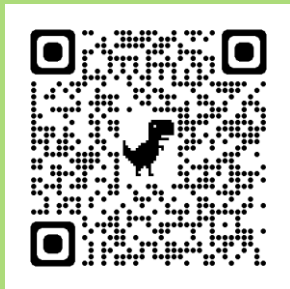
Єврейський цвинтар

Братська могила євреїв,
розстріляних у 1941-1942 роках
– нагадування про трагічну
сторінку в історії Арциза.

Виступ військового оркестру

Арцизький храмовий комплекс-Базиліка

Арциз не стоїть на місці і швидкими темпами розвивається, відкриваючи найпотаємніші історичні пам'ятки. Так неподалік від залізничного вокзалу будується храмовий комплекс за ранньохристиянським зразком, який є зменшеною копією Великої базиліки в м. Плискі (Болгарія).

Історико-архітектурний комплекс

У центрі нашого міста є довга алея, де у 2016 році відкрився стилізований під ратушу історико-архітектурний комплекс, присвячений 200-річчю Арцизу, який місцеві жителі прозвали арцизьким «Біг-Беном».

Тепер це одна з головних пам'яток Арцизу.

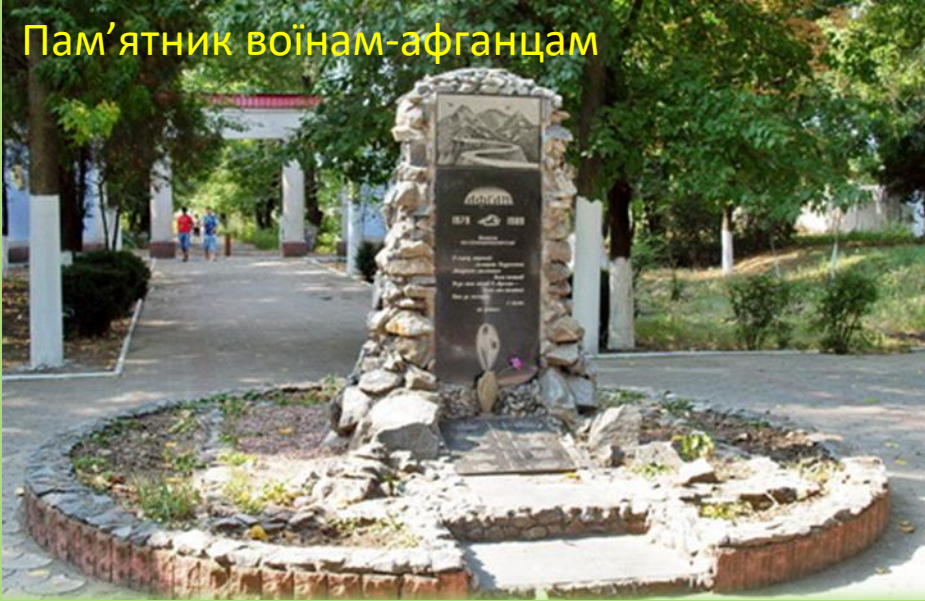
Арцизька міська публічна бібліотека

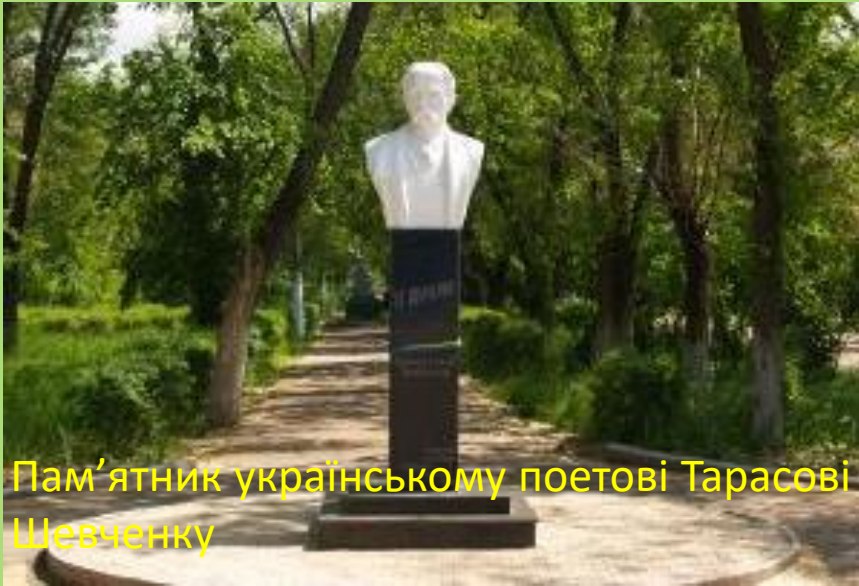
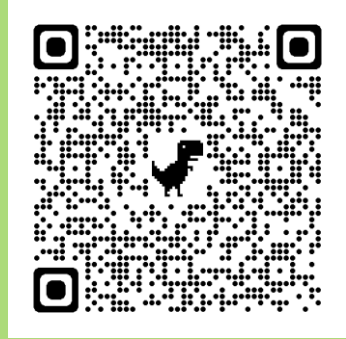
Арт-галерея

Пам'ятник воїнам-афганцям

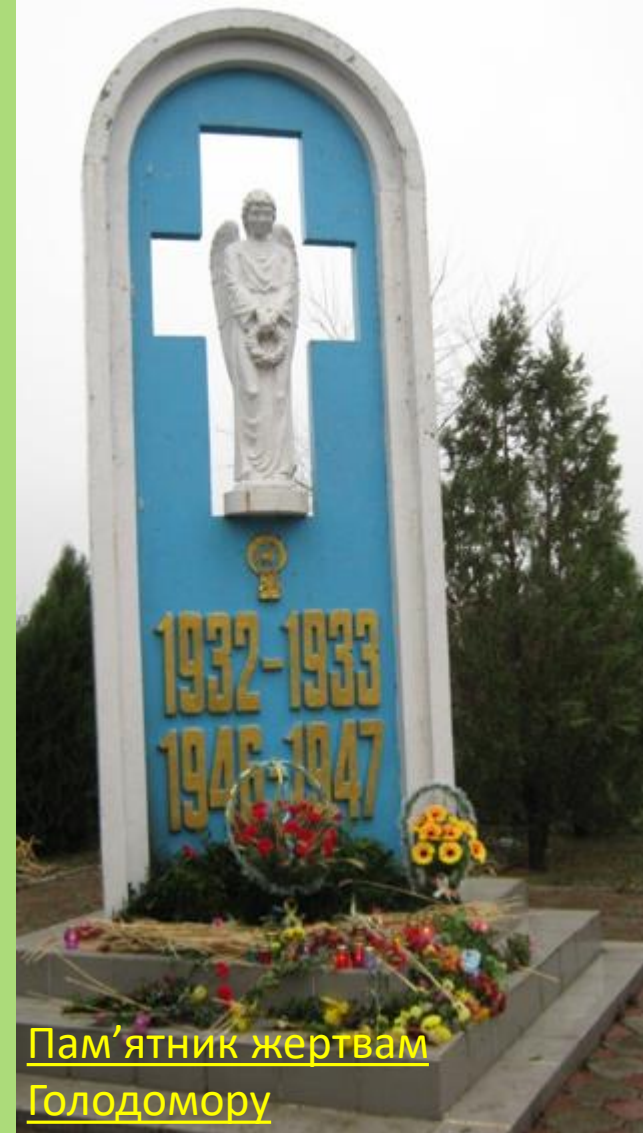
Христо Ботев

Пам'ятник українському поетові Тарасові Шевченку

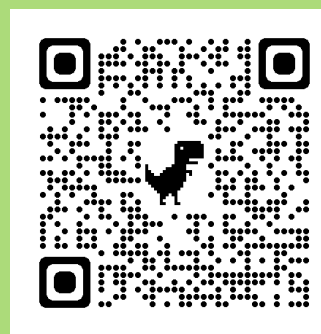
Пам'ятник прикордонникам усіх поколінь

Пам'ятник жертвам Голодомору

Міні-дендропарк

Садиба Анатолія
Колосова нараховує
близько трьохсот видів
рослин і має повне право
називатися міні-
дендропарком.

Мапа екскурсійної мандрівки історико-культурними пам'ятками міста Арциз

Висновки:

- вивчила матеріали архівних документів, документів історико-краєзнавчого музею та міської бібліотеки;
- ознайомила з історією заселення міста Арциз;
- дослідила визначні історико – культурні пам'ятки;
- зробила численні фотографії;
- склала мапу екскурсійної мандрівки історико-культурними пам'ятками.

Джерела інформації

«Арциз - город мой родной». ООО «Диамант» Арциз - 2007, с.141-150;

«Арцизький район». ТОВ «Діамант»;

Архівні дані Арцизького краєзнавчого музею;

Буджак: Историко-этнографические очерки народов юго-западных районов Одещины(СМИЛ Одеса 2014);

<https://topor.od.ua/ru/v-artsiz-sostoyalsya-miting-rekviem-posvyashtnny-pamyati-zhertv-golodomora-1932-1933-godov/>

https://www.facebook.com/arciz.bib/?locale=ru_RU

<https://www.youtube.com/watch?v=pahGAI5GaAQ>

<https://www.youtube.com/watch?v=LuvhSVotjio>

<https://www.youtube.com/watch?v=rE4CWfVAvJM>

<https://www.facebook.com/groups/132766011359890/permalink/917342489568901/?mibextid=rS40aB7S9Ucbxw6v>

<https://www.facebook.com/groups/132766011359890/permalink/917342489568901/?mibextid=rS40aB7S9Ucbxw6v>

https://www.facebook.com/story.php?id=132766011359890&story_fbid=499390004697487&_rdr

<https://bessarabiainform.com/2023/09/top-10-prychyn-vidvidaty-artsyzkyy-istoryko-kraeznavchyy-muzey/>

<https://www.facebook.com/groups/132766011359890/permalink/882880393015111/?mibextid=rS40aB7S9Ucbxw6v>

https://m.facebook.com/login.php?next=https%3A%2F%2Fm.facebook.com%2Fsearch_results%2F%3Fq%3D%25D0%259F%25D1%2583%25D1%2588%25D0%25B5%25D1%2587%25D0%25BD%25D0%25B0%25D1%258F%2B%25D0%25B3%25D0%25BE%25D1%2580%25D0%25B0&refsrc=deprecated&_rdr

<https://www.youtube.com/watch?v=XuK0fxeKUTY>

<https://bessarabia.ua/istoriya/evrejskoe-kladbishhe-v-arczize-mesto-upokoeniya-ili-ochag-zapusteniya/>

<https://volnarez.com.ua/na-pivdni-odeshhini-stvorili-mini-dendropark/>

Дякую за увагу!

